

Ministerie van Justitie

Directoraat-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 79 00

Datum	26 juni 2007	Bij beantwoording de
Ons kenmerk	5490478/07	datum en ons kenmerk
Uw kenmerk	2060713860	vermelden. Wilt u slechts
Bijlage(n)	1	één zaak in uw brief
Onderwerp	Beantwoording vragen van de leden Poppe en De Wit (beiden SP) over de gevangenisstraf voor een dienstweigeraar	behandelen.

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de leden Poppe en De Wit (beiden SP) van 27 april 2007 (2060713860) over de gevangenisstraf voor een dienstweigeraar.

De Minister van Justitie,

Antwoorden van de Minister van Justitie van de vragen van de leden Poppe en De Wit (beiden SP) over de gevangenisstraf voor een dienstweigeraar (ingezonden 27 april 2007, nr. 2060713860).

Vraag 1

Is het waar dat de heer Ten O. alsnog de cel in moet wegens het weigeren van dienst in 1983 (Algemeen Dagblad 25 april 2007, De Volkskrant 25 april 2007)?

Antwoord 1

Nee. De heer Ten O. heeft dienst geweigerd in 1994. Zie overigens het antwoord op vraag 2.

Vraag 2

Kunt u verklaren waarom de aan de heer Ten O. opgelegde sanctie in 2007 nog ten uitvoer wordt gelegd, terwijl het delict gepleegd is in 1983 en de dienstplicht sinds 1996 is opgeschort? Vindt u een rechtsgang van meer dan 12 jaar, die is verstreken sinds de eerste dagvaarding, redelijk?

Antwoord 2

De door de vragenstellers gehanteerde uitgangspunten zijn onjuist.

Betrokkene is op 18 november 1994 veroordeeld door de rechtbank Arnhem wegens overtreding van art. 139 Wetboek van Militair Strafrecht (het weigeren de dienst te verrichten) tot zeven maanden gevangenisstraf. Betrokkene is in hoger beroep gegaan. De behandeling in hoger beroep is een aantal keren aangehouden wegens onder meer het verrichten van nader onderzoek naar aanleiding van verweren van betrokkene. Op 8 april 1998 is betrokkene in hoger beroep opnieuw veroordeeld tot zeven maanden gevangenisstraf. De Hoge Raad heeft het door Ten O. ingestelde cassatieberoep vervolgens op 11 december 2001 verworpen. De rechtsgang heeft dus geen 12 jaar geduurd

Betrokkene heeft op 28 januari 2004 een gratieverzoek ingediend. Op 1 juni 2005 is hem zijn gevangenisstraf kwijtgescholden, onder de voorwaarde dat hij voor een deel van de straf (één maand), een bedrag zou betalen van € 10.000,-.

Op 5 februari 2007 is dit besluit herroepen voor wat betreft dat deel, één maand, van de straf, omdat betrokkene de voorwaarde van het betalen van € 10.000,- ten aanzien daarvan, niet had nageleefd.

Vraag 3

Is het waar dat vele andere dienstweigeraars in de tussentijd niet verder zijn vervolgd? Op grond waarvan is in individuele gevallen besloten al dan niet tot vervolging over te gaan? Heeft een lange tijdsduur in andere gevallen ooit tot de beslissing geleid dat het niet langer opportuun is straf op te leggen?

Antwoord 3

Het Openbaar Ministerie heeft zich destijds in het zicht van de opschorting van de opkomstplicht, beraden op de vraag of het strafvorderingsbeleid in verband daarmee diende te worden gewijzigd. Mede uit het oogpunt van rechtsgelijkheid is besloten om dit niet te doen. Het strafvorderingsbeleid hield in dat onderscheid werd gemaakt tussen totaalweigeraars en weiger-yuppen enerzijds (te behandelen in Arnhem: eis van maximaal 7 maanden gevangenisstraf) en die van weigeraars vervangende dienstplicht anderzijds (te behandelen in Den Haag: eis van maximaal 6 maanden gevangenisstraf, waarbij tegen een aanbod van dienstverlening niet wordt geopponeed). De toenmalige Minister van Justitie zag destijds geen aanleiding om een wijziging van dit genuanceerde strafvorderingsbeleid te bevorderen. Het vorenstaande is de Tweede Kamer bij brief van 27 juni 1997 met kenmerk 637151/597/GB medegedeeld.

Gelet hierop is de vervolging van dienstweigeraars derhalve na opschorting van de opkomstplicht doorgezet. Dat neemt uiteraard niet weg dat er in individuele gevallen om uiteenlopende redenen van (verdere) vervolging kan zijn afgezien.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het proportioneel is de heer Ten O. een gevangenisstraf van een maand uit te laten zitten, terwijl hij reeds 240 uur taakstraf heeft ondergaan, dit naar volle tevredenheid van de reclassering, en mede in het licht van het feit dat een gevangenisstraf vervelende gevolgen kan hebben voor zijn vaste dienstbetrekking?

Antwoord 4

De 240 uur werkstraf verving zes van de zeven maanden gevangenisstraf. Inzake deze zes maanden gevangenisstraf is aan betrokkene onvoorwaardelijk gratie verleend. Een langere werkstraf was op het moment van de gratieverlening wettelijk niet mogelijk. Betrokkene heeft ondanks de hem gegeven termijn van 15 maanden niet voldaan aan de voorwaarde tot het betalen van de geldboete, waarna het Koninklijk Besluit tot gratieverlening op dit punt is herroepen.

Vraag 5

Wat is het nut van een dergelijke tenuitvoerlegging na het verstrijken van deze lange tijd? Hoe groot acht u de kans op recidive? Hoe beoordeelt u de afschrikwekkende en daarmee preventieve werking die deze straf mogelijk heeft op de samenleving? Is er rekening gehouden met de kosten die deze strafoplegging heeft voor de samenleving en staan die in verhouding tot het nut van deze straf?

Antwoord 5

Voor het verstrijken van de tijd voorafgaand aan de tenuitvoerlegging verwijs ik naar het antwoord bij vragen 1 en 2. De geloofwaardigheid van de strafrechtstoepassing en de wettelijke last tot tenuitvoerlegging vereisten dat door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke sancties consequent en volledig worden geëxecuteerd. Dit geldt evenzeer in situaties waarin aan betrokkene voorwaarden zijn gesteld in het kader van een te nemen beslissing op een gratieverzoek inzake een

door de rechter opgelegde sanctie en aan die voorwaarden niet –volledig – wordt voldaan. Het tijdsverloop als gevolg van de rechtsgang en gratieprocedure doen daaraan op zichzelf niets af. De kans op recidive is een omstandigheid waarmee de rechter bij het opleggen van de straf rekening kan houden. Bij de tenuitvoerlegging speelt de kans op recidive geen rol. Hetzelfde geldt voor de andere omstandigheden die in deze vraag aan de orde worden gesteld.